

تأثیر کاهش دبی رودخانه‌ها بر کیفیت آب در مناطق مصبی سواحل خوزستان

سیمین دهقان مدیسه^{1*}؛ منصور خلفه نیل ساز¹؛ سارا سبزی‌زاده¹؛ فرحناز کیان ارثی¹

¹ پژوهشکده آبی‌پروری جنوب کشور، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اهواز

*مسئول مکاتبات: s_dehghan2002@yahoo.com

چکیده: ماهیت رودخانه‌ها بر اساس جریان طبیعی رودخانه تعیین می‌گردد، تا جائیکه رژیم جریان طبیعی یک رودخانه که شامل مؤلفه‌های کلیدی تغییرپذیری، اندازه، فراوانی، مدت دوام، زمان و شدت تغییرات است، به‌عنوان یک فاکتور مرکزی در حفظ تنوع زیستی و سلامت اکوسیستم شناخته شده است. رودخانه کارون بزرگ، از دو شاخه اصلی کارون و دز تشکیل می‌شود که تحت تأثیر عملکرد سدهای موجود و خشک‌سالی‌های اخیر، رژیم آبدهی آن طبیعی نمی‌باشد و همچنین تغییرات هیدروفیزیکی و هیدروشیمیایی آب را نیز به همراه دارد. تغییر در اکوسیستم رودخانه به‌علت تغییرات کمی و کیفی آب حاصل می‌شود و حتی در نقاط دورتر نظیر مصب رودخانه نیز ظاهر می‌گردد. با استفاده از پارامترهای کیفیت آب و شاخص کیفیت SQW تغییر وضعیت کیفی آب‌های مصبی در سواحل خوزستان در بیش از یک دهه مورد ارزیابی و مقایسه قرار گرفته است. مشخصاً با کاهش دبی رودخانه‌ها در مناطق مصبی (دهانه بهمنشیر)، روند کیفیت آب به سمت وضعیت پایدارتر دریایی تغییر یافته و شاخص کیفیت آب شرایط مطلوب‌تری را از نظر کیفیت آب در سال‌های اخیر بازگو می‌کند، به‌طوری‌که در سال‌های اخیر با کاهش باران و دبی آب رودخانه‌ها، با کاهش کدورت و مواد مغذی در منطقه مصبی همراه بوده که احتمالاً می‌تواند به دلیل کاهش ورود مواد آورده رودخانه‌ای و پایداری پارامترهای کیفیت آب در دامنه آب‌های دریایی باشد. مقایسه پارامترهای کیفی آب و مقدار شاخص کیفیت WQS در ناحیه مصبی سواحل خوزستان تأییدی بر این مطلب خواهد بود. در سال‌های اخیر پیشروی آب دریا به رودخانه‌تنها جریان غالب بوده و ورود منابع آب شیرین، گاهی به صفر می‌رسد.

کلیدواژه‌ها: دبی رودخانه، کیفیت آب، شاخص WQS، سواحل خوزستان